

# Η ΧΡΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΑΝΟΣΙΑΣ ΑΓΕΛΗΣ

Πηγή: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 14 Ημερομηνία έκδοσης: 28-03-2021

Αρθρογράφος: Επιφάνεια 1118.9 cm<sup>2</sup> Κυκλοφορία: 55380

Θέματα: ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ



ΓΝΩΜΗ

## Η ΧΡΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΤΗΣ ΑΝΟΣΙΑΣ ΑΓΕΛΗΣ

ΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, ΘΑΝΟΥ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

Ενώ διανύουμε παραπάνω από ένα έτος εν μέσω της πανδημίας του SARS-CoV-2 και παρότι διαθέτουμε προς το παρόν τουλάχιστον 4 αποτελεσματικά εμβόλια, έχουν ανακύψει σημαντικά προβλήματα αναφορικά με τη διαχείρισή της. Κατ' αρχάς λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας των εμβολίων οι ρυθμοί εμβολιασμού κινούνται αργά, γεγονός που συνεπάγεται ότι ακόμα και ο ενδιάμεσος στόχος εμβολιασμού των ευπαθών ομάδων να μην μπορεί να επιτευχθεί πριν από τα μέσα Μαΐου. Δεύτερον, η σημαντική κόπωση της κοινότητας μετά από παρατεταμένα και συνεχή περιοριστικά μέτρα τύπου απαγορευτικού (lockdown), καθώς και οι σημαντικές οικονομικές και ψυχολογικές επιπτώσεις από την αναστολή επαγγελματικών, αθλητικών, καλλιτεχνικών και κοινωνικών εκδηλώσεων. Παράλληλα η αναστολή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων έχει επιδράσει αρνητικά στην ανάπτυξη μαθησιακών δεξιοτήτων καθώς και της κοινωνικοποίησης των παιδιών, τον ερπύζον ή τον νεκρόν ενήλικον. Η αργή πορεία του εμβολιασμού σε συνδυασμό με την κόπωση της κοινότητας, το αυξημένο φορτίο στην κοινότητα, καθώς και οι κλιματολογικές συνθήκες που δεν επιτρέπουν ακόμα τη συνεκρήξη μας στους εξωτερικούς χώρους συνιστούν συσπαστές ενός δυσχερούς προβλήματος, αυτού της διαχείρισής της πανδημίας.

### Η κόπωση και τα μέτρα

Οι συνθήκες καθιστούν επτακτική την ανάγκη άρσης, τουλάχιστον εν μέρει, των περιοριστικών μέτρων στο προσεχές μέλλον και ενώ ακόμα δεν έχουμε προσεγγίσει τον στόχο για τον εμβολιασμό των ευπαθών ομάδων ή τη βελτίωση των κλιματολογικών συνθηκών που θα μειώσει τη μολυσματικότητα του ιού. Δεδομένης και της κόπωσης του πληθυσμού, αναζητούνται συνθήκες που θα επιτρέψουν τη λειτουργία επαγγελματικών δραστηριοτήτων που θα κοστούν την οικονομία, αλλά θα δώσουν απαραίτητες ανδίες στη κοινότητα. Μας είναι λοιπόν απαραίτητο το άνοιγμα του λιανεμπορίου και των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, αλλά με συνθήκες που δεν θα επιβαρύνουν ή ακόμα και θα περιορίσουν τη διασπορά του κορονοϊού στην κοινότητα.

Ποιες είναι οι συνθήκες που θα καταστήσουν εφικτό τον δικό μας στόχο; Τα γνωστά μέτρα μη φαρμακευτικών παρεμβάσεων, όπως η εφαρμογή της προστατευτικής μάσκας, η τήρηση του μέτρου της φυσικής απόστασης και η αποφυγή συγχροσιμίου, ενώ μπορούν να μας προστατεύσουν σημαντικά από έκθεση στον ιό, τηρούνται εν μέρει από την κοινότητα. Αυτό συνεπάγεται μερική αποτελεσματικότητα των μέτρων που να μην περιορίζει τη μολυσματικότητα του ιού, αλλά δεν μπορεί να αποτρέψει την αυξημένη διασπορά στην κοινότητα σε περιόδους έξαρσης. Συνεπώς χρειάζομαστε επιπλέον μέτρα που θα επιτρέψουν το άνοιγμα δραστηριοτήτων με ασφάλεια. Προς αυτή την κατεύθυνση μπορεί να λειτουργήσει το μέτρο του μαζικού διαγνωστικού ελέγχου (massive diagnostic testing) στην κοινότητα. Αξίζει να σημειώσουμε ότι περίπου το ένα τρίτο των περιστατικών που έχουν μολυνθεί με SARS-CoV-2 παραμένουν ασυμπτωματικοί και συνεπώς μπορεί να μεταδώσουν, εν αγνοία τους, τον ιό στα άτομα του στενού τους περιβάλλοντος. Ο εκτενής έλεγχος μπορεί να συμβάλει στην έγκαιρη διάγνωση των ασυμπτωματικών ατόμων, την απομόνωσή τους, την ιχνηλάτηση επαφών τους και συνεπώς τον περιορισμό διασποράς του κορονοϊού. Με την εφαρμογή των επαναλαμβανόμενων ελέγχων σε διαφορετικούς χώρους μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος της άρσης περιορισμών διασποράς δραστηριοτήτων χωρίς παράλληλη επιβάρυνση του φορτίου στην κοινότητα. Με ποιους τρόπους θα μπορούσε να εφαρμοστεί ένα τέτοιο μέτρο; Η εφαρμογή εκτεταμένου testing έχει γίνει ευκολότερη του τελευταίου μήνα λόγω της ανάπτυξης των δοκιμασιών ταχείας διάγνωσης (rapid tests) καθώς και της δυνατότητας διεξαγωγής του ελέγχου από τον μη ειδικό με τη διαδικασία της αυτοδενματοληψίας με σάλο ή ρινικό

επίχρισμα. Από την άλλη σκοπιά όμως, η εφαρμογή εκτεταμένων επαναλαμβανόμενων ελέγχων απαιτεί οργάνωση υποδομών για αξιόπιστες διεργασίες διαγνωστικής, έλεγχου καθώς και καταχώρισης των αποτελεσμάτων αλλά και μεγάλη διαθεσιμότητα σε αριθμό δοκιμασιών.

### Ελέγχοι και self-testing

Αναφορικά με τους τρόπους εφαρμογής ενός μαζικού προγράμματος διαγνωστικών ελέγχων, κατ' αρχάς σε επαγγελματικούς χώρους η συχνότητα των ελέγχων θα μπορούσε να πραγματοποιείται ανά μία εβδομάδα και να αφορά το σύνολο των εργαζομένων. Ο μεγάλος αριθμός διαγνωστικών ελέγχων σε «σταθερό» πληθυσμό, όπως στους επαγγελματικούς χώρους, θα περιορίσει σημαντικά τη διασπορά του ιού στην κοινότητα μέσω έγκαιρης διάγνωσης

και απομόνωσης των θετικών περιστατικών. Ένα μεγάλο στόχιαμα, επίσης, αποτελεί η ομαλή διεξαγωγή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων όλων των βαθμίδων. Προς αυτή την κατεύθυνση οι τακτικοί διαγνωστικοί έλεγχοι σε εκπαιδευτικούς και σε τμήμα μαθητών θα βοηθούσε σημαντικά στην ακεραλή επαναλειτουργία των εκπαιδευτικών μονάδων της επικράτειας.

Η δυνατότητα της πραγματοποίησης του ελέγχου από τον μη ειδικό (self-testing) με συχνότητα μιας εβδομάδας και από το σύνολο του πληθυσμού αποτελεί ένα πρόγραμμα με πολλά πλεονεκτήματα για τη δυνατότητα διαχείρισης της πανδημίας. Κατ' αρχάς η πραγματοποίηση του τεστ από τον μη ειδικό δίνει τη δυνατότητα σε όλους ή σε πολύ μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού να πραγματοποιεί τον διαγνωστικό έλεγχο σε εβδομαδιαία βάση χωρίς τον περιορισμό των ανθρώπινων ή υλικών πόρων που θα απαιτούνταν αν πραγματοποιούνταν από εξειδικευμένο προσωπικό. Το πρόγραμμα του μαζικού ελέγχου της κοινότητας σε εβδομαδιαία βάση αποτελεί μια καινοτόμο δράση που αν λειτουργήσει αποτελεσματικά, θα αποτελέσει σημαντική δράση για τον περιορισμό της διασποράς στην κοινότητα. Για την επιτυχή διεξαγωγή του προγράμματος απαιτείται συνεχής ενημέρωση και συμβουλευτική της κοινότητας, καθώς και η δυνατότητα υποστήριξης των ανθρώπων που δεν θα έχουν τη δυνατότητα αυτοδενματοληψίας ή διεξαγωγής του ελέγχου. Παράλληλα είναι απαραίτητη η ενημέρωση για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων και ειδικά του «αρνητικού» αποτελέσματος που θα πρέπει να ερμηνεύεται όχι ως αρνητικό με απόλυτη βεβαιότητα.

### Η πολυπόθητη ανοσία

Ένα άλλο μεγάλο στόχιαμα για τη διεξαγωγή του ελέγχου από τον μη ειδικό είναι η

δυνατότητα καταγραφής των θετικών αποτελεσμάτων. Αυτό θα ήταν απαραίτητο για να υπάρχει δυνατότητα αξιολόγησης του επιδημιολογικού φορτίου στην κοινότητα και ανάλογα η οσοση λήψη αποφάσεων για τα κατάλληλα μέτρα δημόσιας υγείας. Επίσης μια άλλη σημαντική παράμετρος είναι η συμμετοχή της κοινότητας και η διάθεση για αυτοδενματοληψία και διεξαγωγή του τεστ. Μια επιπλέον βασική προϋπόθεση επιτυχίας του προγράμματος είναι η δυνατότητα απομόνωσης των θετικών κρουσμάτων, του ελέγχου επαφών αλλά και η εξάλειψη του στίγματος μόλυνσης με κορονοϊό, ειδικότερα στις ηλιαστικές και αγροτικές περιοχές.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι για να είναι αποτελεσματικό το πρόγραμμα του μαζικού ελέγχου θα πρέπει να εφαρμοστεί συνεχώς και να συνδυάζεται με τα υπόλοιπα περιοριστικά μέτρα στην κοινότητα. Στον δρόμο για την επιστροφή μας στην κανονικότητα έχουμε ανάγκη νέων προσεγγίσεων σε συνδυασμό με τις συμβατικές μεθόδους που θα μας βοηθήσουν μέχρι να επιτύχουμε την πολυπόθητη ανοσία αγέλης, να επαναδραστηριοποιήσουμε σημαντικές τομείς της οικονομίας. Τα νέα «όπλα» προκείμενα να είναι αποτελεσματικά προϋποθέτουν την ενεργό συμμετοχή και την ευαισθητοποίηση της κοινότητας. Το νήμα του τριετήσιου είναι σχεδόν ορατό αλλά απαιτεί υπομονή για να διαβούμε το πιο δύσκολο κομμάτι του τέλους.

Ο κ. Δημήτρης Παρασκευάκης είναι αναπληρωτής καθηγητής Ιατρικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ο κ. Θάνος Δημόπουλος είναι καθηγητής Ιατρικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, πρύτανης ΕΚΠΑ.

*Ο μεγάλος αριθμός διαγνωστικών ελέγχων σε «σταθερό» πληθυσμό, όπως στους επαγγελματικούς χώρους, θα περιορίσει σημαντικά τη διασπορά του ιού στην κοινότητα μέσω έγκαιρης διάγνωσης και απομόνωσης των θετικών περιστατικών*



Η δυνατότητα της πραγματοποίησης του ελέγχου από τον μη ειδικό (self-testing) με συχνότητα μιας εβδομάδας και από το σύνολο του πληθυσμού αποτελεί ένα πρόγραμμα με πολλά πλεονεκτήματα